

## Rózsa Sándor szakácsnéja

Hát kérem szépen, én akkor Pestszentlőrincen voltam, mint szegénygondozó nővér. Hát kijártunk ugye ezekhöz az öreg nénikékhöz, betegekhez – mer’ má’ feküdt az ágyba’ –, vittünk nekik ételt, vagy főztünk, takarítottunk nekik és közbe’ elbeszélgettünk velük. Engem is nagyon érdekelt a régiség, mondom:

– Mondjon má’ el a fiatalkori élményéből valamit!

– Há’ nővére – azt mondja – lehet. Még emlékszek rá!

Mondom:

– Merre vót? Vót-e férje?

– Nem vót nekem férjem – azt mondja –, én a Rózsa Sándornak vótam a szakácsnője!

– Hogyhogy?

– Hát tudja, őnekik vót – aszongya – külön épület az erdő mellett, de az hatóságilag meg vót nekik engedve. Őnekik papíron vót az engedély, hogy ők tevékenykedhetnek a nagybirtokosoknál’. Csak ott a szegényekhez nem mehettek. Úgyhogy ők jártak kéregetni a szegények részire is. – Azt mondja – nem vótak ők olyan nagyon rossz emberek, mer’ segítették a nagycsaladosakat. A szegényt, ahol sok gyerek vót. Ha odadták szépen amit kértek, nem bántalmazták, de – aszongya – ha nem kapták meg, vót úgy, hogy el is lopták. Elvittek, mer’ kellett. Ott vótak – aszongya – a Rózsa Sándor mellett hatan kisegítők. Sándor vót a főfő, és hurcolták szét az ajándékokat, különösen így nagyobb ünnepélyekkor ugye széthurcolták. Mé’ ruhát is gyűjtöttek, cipőket, élelmiszert, ők osztan segítették a szegényeket.

Hát hogy:

– Mi vót ezeknek a füzetésük nénike, hogy éltek meg?

– Hát közösen – azt mondja – amit ők kaptak a birtokosoktól’, meg amit elloptak. – Így mondta a nénike. – Meg amit elloptak! De – aszongya – birtokra ők nem törekedtek, nekik nem vót semmilyük, csak a mindennapi megélhetőség. Kenyér és ruha. Ők a közösségnek a javára voltak. Ez az ezernyolcszázas világba’ ugye nagy szó vót. Abba’ a szegény világba’. Még csak bírtam – aszongya – ott vótam, mer’ nagyon jó emberek vótak.

Így mondta. Nem gyilkoltak, nem bántottak senkit, igaz elvenni elvették ollyantól’, aki nem adta oda. De a szegényt támogatták, csak a grófokhoz mentek, meg a földesurakhoz’.